

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De Fontibus Doctrinae moralis. II. De praecipuis
ejusdem Fundamentis. III. De Peccatis. IV. De Legibus. V. De summario
dilectionis Praecepto. VI. De primo decalogi Praecepto. VII. De secundi
decalogi Praecepto

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput II. Caritas virtutes progenerat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53562](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53562)

Deus est. Rationalis creatura ita est condita ut ipsa sibi beatitudo esse non possit; sed conversione ad immutabile bonum beatam fieri oportet; si ab eo avertitur, erit misera: ejus ab hoc bono aversio est peccatum, virtus est ad illud conversio; *ad hoc se igitur animus convertit, ut bonus sit, a quo habet, ut animus sit.*

CAPUT II.

Caritas Virtutes progenerat.

In terrestri Paradiso fons erat, qui in quatuor divisus flumina terram omnem irrigabat. In Ecclesia pariter amoris Dei fons adest, qui in quatuor Cardinales virtutes dividitur, Prudentiam, Fortitudinem, Temperantiam, & Justitiam. *Illud quod quadripartita dicitur virtus, (inquit sanctus Augustinus de Morib. Eccles. cap. 15.), ex ipsius amoris vario quodam affectu, quantum intelligo, dicitur. Itaque illas quatuor virtutes, quarum utinam ita sit in mentibus vis, ut nomina in ore sunt omnium, sic etiam definire non dubitem: ut Temperantia sit amor, integrum se præbens ei quod amatur: Fortitudo amor, facile tolerans omnia propter quod amatur: Justitia amor soli amato serviens, & propterea recte dominans: Prudentia amor ea, quibus adjuvatur, ab eis, quibus impeditur, sagaciter seligens. Sed hunc amorem non cujuslibet, sed Dei esse dicimus, id est summi boni, summæ sapientiæ, summæque concordie. Nobili profecto minus modo de his virtutibus Philosophi loquuntur; neque ii, qui horum definitiones sectantur, tam sub-*

sublimiter, quam magnus iste Doctor, de illis differunt. Philosophorum vero falsæ erant infirmæque virtutes, humano enim illi agebant modo, creatumque sibi finem proponebant: illorum prudentia erat desidia; fortitudo superba audacia; temperantia abstinentia, qua hominum plausus captabant; & iustitia alienorum bonorum distributio, qua ne proximum læderent dumtaxat cavebant. Hoc secundum Arausicanum Concilium hisce verbis docet: *Fortitudinem Gentilium mundana cupiditas, fortitudinem Christianorum Dei caritas facit, quæ diffusa est in cordibus nostris, non per voluntatis arbitrium, sed per Spiritum sanctum, qui datus est nobis. Quid amplius, (inquit noster sanctus Doctor ibidem c. 25.), de moribus disputem? Si enim Deus est summum hominis bonum, quod negare non potestis, sequitur profecto, quoniam summum bonum appetere est bene vivere, ut nihil sit aliud bene vivere, quam toto corde, tota anima, tota mente Deum diligere. A quo existit, ut incorruptus in eo amor, atque integer custodiatur, quod est temperantiæ; Et nullis frangatur incommodis, quod est fortitudinis; nulli alii seruiat, quod est iustitiæ; vigilet in discernendis rebus, ne fallacia paulatim dolusque subrepat, quod est prudentiæ. Hæc est hominis una perfectio, qua sola impetrat, ut veritatis sinceritate perfruatur: hæc nobis Testamento utroque concinitur, hæc nobis hinc atque inde suadetur. Eo majorem habent læ verba auctoritatem, quod non ex Homilia sunt excerpta, ubi oratorio more, non dogmatico Augustinus credi posset locutus; sed ex Tractatu,*

Godeau Theol. Mor. Pars I. I tu,

tu, in quo contra Manichæos disputat, illosque
 catholicæ Ecclesiæ fidem docet. In reliquis suis
 libris eandem doctrinam tradidit, quod facile
 iisdem suis verbis possem ostendere. At bre-
 vitas, cui pro virili studeo, & in quam nimis
 forlasse hæctenus peccavi, alios hic sancti Au-
 gustini textus proferre vetat. Satis est serio
 nos attendere, quid amor proprius, aut vehe-
 mens creaturæ amor operetur: quæcumque agi-
 mus, ex hoc amore promanare, illumque respi-
 cere intelligemus; paratos nos esse ad quælibet
 toleranda propter creaturam, quam amamus,
 & ad voluptates quaslibet propter illam deserren-
 das, nihil nos intactum relinquere, ut illa, qua
 ad ipsam spectant, obrineat, omnemque nos
 movere lapidem, ut illa potiamur, & possessio-
 nis hujusce obstacula arceamus.

Fides atque spes sine caritate mortuæ sunt.
 Ut sibi credamus, & in ipsum speremus Deus
 jubet; sanctus vero Paulus ait: *Accepimus gra-
 tiam & apostolatum ad obediendum fidei in omni-
 bus gentibus (Rom. 1. 5.)*. Sine caritate autem
 perfecta, vel imperfecta fidei præceptis, ut
 oportet, obedire non possumus: *Credere enim
 oportet accedentem ad Deum, quia est, & inqui-
 rentibus se remunerator sit*, inquit sanctus Pau-
 lus *Hebr. II. 6*. Quomodo vero, si Deum
 non amemus, vivaciter credere possumus illum
 inquirentibus se Remuneratorem fore?

CAPUT III.

Caritas Spem nutrit, & auget.

Christianæ Spei non minus, quam fidei, caritas conjuncta est; christiana siquidem spes est virtus, nec sine Dei amore virtus perfecta existit. Qui cum hoc amore spem copulari non posse existimant, quoniam hæc Deum veluti bonum suum acquirere nititur, ac propterea concupiscentiæ potius, quam amicitiae amor censenda est, Christianæ spei excellentiam & puritatem hi minime intelligunt (a). Illa quidem Deum

con-

(a) Æternæ retributionis Spem a Caritate perfecta exclusam Franciscus di Salignac Fenelon Archiepiscopus & Dux Cameracensis voluit, cujus proin librum, *de Principiis fundamentalibus Sanctorum* conscriptum, Innocentius XII. a. 1699. prohibuit. Inter propositiones viginti tres, quas in suo Brevi ad majorem fidelium cautelam Pontifex specialiter confixit, prima ac potissima ista erat: *Datur status amoris Dei, qui est Caritas pura, & sine ulla admixtione proprii interesse. Neque timor pœnarum, neque desiderium remunerationum habent amplius in eo partem. Non amatur amplius Deus propter meritum, neque propter perfectionem, neque propter felicitatem, in eo amando inveniendam. Secunda: In statu vitæ, contemplativæ, seu unitivæ omittitur omne motivum interessatum timoris & spei.* Vix Apostolica sententia pientissimo Præsuli Fenelonio innotuit, humiliter ei se submitit, eamdem publicavit, simulque Epistolam circularem, vulgatæ prius doctrinæ revocatoriam, suos ad diœcesanos dedit. Exemplum profecto quo salubrius, eo imitatione dignius!